

Начало>Семейноправни въпроси и наследство>Развод и законна раздяла

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

английски**Развод и законна раздяла**

Латвия

1 Какви са условията за получаване на развод?

Случаите, в които бракът може да бъде прекратен, са уредени подробно в част „Семейно право“ на Гражданския закон на Латвия и в раздел „П“ от Закона за нотариусите. Общата рамка на правния институт на брака е уредена в част „Семейно право“ на Гражданския закон.

Бракът в Латвия може да бъде прекратен само от съд или нотариус (*notārs*). Съдът може да прекрати брака по искане на един от двамата съпрузи. Нотариусът може да прекрати брака, ако съпрузите са постигнали споразумение относно прекратяването на брака си и нямат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, или, ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, при условие че са сключили писмено споразумение относно упражняването на родителските права по отношение на ненавършилото пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката за детето и подялбата на общото имущество.

Следователно една от предпоставките за такъв вид развод е споразумението между съпрузите относно упражняването на родителските права по отношение на роденото в брака дете, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

Ако бракът се прекратява от съда, съдът трябва да установи дали бракът е разстроен. Бракът се счита за разстроен, ако съпрузите не живеят съвместно и не може да се очаква те да възстановят съвместното си съжителство.

Една от предпоставките за прекратяване на брака от нотариус е споразумението между съпрузите за упражняването на родителските права по отношение на роденото в брака дете, издръжката на детето и подялбата на общото имущество. Ако съпрузите не постигнат споразумение, тези искове трябва да се решават в съда едновременно с молбата за развод.

2 Какви са основанията за развод?

Прекратяване на брака от нотариус

Бракът може да бъде прекратен, ако е разстроен и съпрузите са постигнали споразумение за прекратяването на брака си, като пред нотариус се подаде общо искане, подписано от двамата съпрузи. Ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, към молбата трябва да бъде приложено писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, издръжката на детето, режима на лични отношения и подялбата на общото имущество.

Прекратяване на брака от съда

Бракът може да бъде прекратен от съда, ако съпрузите не са постигнали споразумение относно прекратяването на брака си и едно от следните условия е изпълнено:

Съпрузите са живели разделено в продължение на повече от три години: съпрузите живеят разделено, нямат общо домакинство и единият от съпрузите твърдо е решен да не възстановява общото домакинство, като по този начин отхвърля възможността за брачно съжителство. Общо домакинство може да не е налице дори ако съпрузите живеят в общо жилище.

Ако съпрузите са живели разделено в продължение на по-малко от три години, съдът може да прекрати брака само ако:

причина за разстройството на брака е физическо, сексуално, психическо или икономическо насилие, упражнявано от единия съпруг спрямо другия, който иска прекратяването на брака, или срещу другото му дете, или срещу общото дете на съпрузите;

единият съпруг даде съгласието си по подадената от другия молба за прекратяването на брака;

единият от съпрузите е започнал семейно съжителство с друго лице и се е родило или се очаква да се роди дете от това партньорство.

Когато при гореописаните обстоятелства съдът вярва, че все пак бракът може да бъде съхранен, производството за развод може да бъде отложено за период до шест месеца с оглед на евентуалното помирение на съпрузите.

Когато, преди да са живели разделено за три години, единият от съпрузите подаде молба за развод на основание, различно от трите гореизброени, съдът не може да прекрати брака преди изтичането на законоустановения тригодишен срок и трябва да отложи разглеждането на случая с оглед на евентуалното помирение на съпрузите.

Ако съпрузите живеят разделено в продължение на по-малко от три години, бракът може да бъде прекратен от нотариус само ако и двамата съпрузи са съгласни с прекратяването на брака си и са подали молба за прекратяване пред нотариуса в съответствие с определената в Закона за нотариусите процедура.

Съдът не може да прекрати брак дори и да е разстроен, ако и доколкото запазването на брака е необходимо при извънредни обстоятелства в интерес на общо ненавършило пълнолетие дете на съпрузите.

3 Какви са правните последици от развода за:**3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)**

Правата и задълженията, произтичащите от правоотношението между съпрузите, се прекратяват веднага щом съдебното решение за допускане на развода влезе в сила или веднага щом сертифициран нотариус издаде свидетелство за развод. На бившите съпрузи могат да бъдат наложени нови права и задължения в резултат на развода. След прекратяването на брака всяка от страните може да сключи друг брак.

Според Гражданския закон съпругът, който е сменил своята фамилия при сключването на брака, след прекратяването на брака има право да използва или своето брачно фамилно име или, алтернативно, ако поиска това, съдът или нотариусът ще му разреши да използва предбрачното си име.

По молба на другия съпруг съдът може да забрани на съпруга, който е допринесъл за разстройството на брака, да запази брачното име, ако това не е в ущърб на интересите на детето.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

Бракът може да бъде прекратен от нотариус, ако съпрузите са постигнали предварително писмено споразумение относно подялбата на цялото общо имущество и ако споразумението е приложено към молбата за развод.

Когато бракът се прекратява от съда, съпрузите могат да постигнат споразумение относно подялбата на общото имущество. Ако съпрузите не постигнат споразумение, техните претенции се уреждат от съда по Гражданския закон или според условията на брачния договор. В Гражданския закон за предвидени два вида имуществени отношения, а именно отношения, уредени от законодателството, и отношения, уредени от брачен договор, като процедурата за подялба на имуществото в случай на развод се определя по тях.

Когато имуществените отношения са уредени от законодателството, при подялба на имуществото всеки от съпрузите има право да задържи имуществото, което му/й е принадлежало преди брака, и цялото отделно имущество, което той или тя е придобил/а по време на брака. Всичко, което е придобито по време на брака от съпрузите като общност или от някой от тях, но с общи средства, представлява обща собственост на двамата съпрузи. Приема се, че общата собственост принадлежи в еднаква степен на двамата съпрузи, освен ако някой от тях може да обоснове и докаже, че тя трябва да бъде поделена в друго съотношение.

Когато имуществените отношения са уредени от брачен договор, в договора може да бъде предвидена разделна собственост или обща собственост на цялото имущество на съпрузите, като в такъв случай подялбата на имуществото се решава в съответствие с предвидената в законодателството разпоредба за съответното договорно имуществено отношение.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

Въпросите, произтичащи от правоотношения в рамките на семейството, които са описани по-горе, и по-специално произтичащите от правоотношенията между родители и деца, не могат да бъдат разглеждани отделно един от друг при делата за развод.

Ако бракът се прекратява от нотариус, съпрузите трябва да постигнат съгласие не само по отношение на развода, но също така за упражняването на родителските права, режима на лични отношения и издръжката на децата. Заедно с молбата за развод трябва да бъде подадено предварително писмено споразумение упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения и издръжката на детето.

Ако бракът се прекратява от съд, съпрузите трябва да се споразумеят по упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения и издръжката на детето. Ако такова споразумение не бъде сключено, освен ако исковете са били вече уредени, исковете трябва да се предявяват заедно с молбата за развод. В противен случай съдът не може да допусне развод.

Последици от развода по отношение на родителската отговорност

Отговорността за полагането на грижи за дете не приключва, ако детето не живее повече с единия или двамата си родители.

Дори родителите да живеят разделено, тяхната съвместна отговорност продължава. Грижата за детето и надзорът върху него трябва да бъдат гарантирани от родителя, с който детето живее.

Родителите са длъжни заедно да вземат решения по въпроси, които могат да имат важно значение за развитието на детето. Споровете между страните се решават от съда по въпросите на сираците (*bāriņtiesa*), освен ако законодателството не предвижда друго.

Съвместното упражняване на родителските права от родителите се прекратява, когато по споразумение между родителите или със съдебно решение упражняването на тези права се предостави на единия родител.

Ако единият родител детето упражнява самостоятелното родителските права по отношение на детето, то този родител е носител на свързаните с това права и задължения. Другият родител трябва да има право на лични отношения (правото да поддържа контакти и лични отношения с детето).

Последици от развода по отношение на издръжката на детето

Въпросът с издръжката на детето трябва да бъде определен по време на бракоразводното производство. Родителите са длъжни да осигуряват издръжка за детето, която да е съразмерна на възможностите и на финансовото им положение. Дълг на бащата и майката е да издържат детето, докато то започне да се издържа само. Отговорността за осигуряване на издръжка за дете остава дори ако детето живее отделно от семейството или ако детето вече не живее с единия или и с двамата си родители. При прекратяването на брака родителите на детето имат право да достигнат до взаимно съгласие по издръжката на детето, но ако родителите не постигнат съгласие, спорът се решава от съда в хода на бракоразводното производство.

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

В Гражданския закон е предвидено, че към момента на прекратяване на брака или дори след това бивши съпрузи могат да предявяват иск за плащания от другия съпруг, съизмерими с финансовото положение на другия съпруг, за да се осигурят предишните условия на живот на първия съпруг. Задължението за осигуряване на предишните условия на живот на бившия съпруг приключва, когато:

изминалият период от прекратяването или унищожаването на брака е равен на продължителността на прекратения брак или — в случай на унищожен брак — продължителността на съжителството,

бившият съпруг сключи нов брак,

доходите на бившия съпруг осигуряват неговата или нейната издръжка,

бившият съпруг отказва да осигурява средствата за своята издръжка със собствен труд,

бившият съпруг, който трябва да издържа другия бивш съпруг, не разполага с достатъчно средства за издръжка или е станал нетрудоспособен,

бившият съпруг, който трябва да бъде издържан, е извършил престъпление срещу другия бивш съпруг или срещу живота, здравето, свободата, имуществото или честта на другия съпруг или на някой роднина на другия съпруг по възходяща или низходяща линия,

бившият съпруг е оставил другия бивш съпруг в безпомощно състояние, когато е било възможно да помогне,

бившият съпруг умишлено е отправил фалшиви обвинения в престъпление срещу другия бивш съпруг или някой от неговите или нейните роднини по възходяща или низходяща линия,

бившият съпруг живее разточително или неморално,

бившият съпруг, който трябва да издържа другия бивш съпруг, почине или бъде обявен за мъртъв или другият бивш съпруг почине или бъде обявен за мъртъв,

съществуват и други важни причини за прекратяване на задължението.

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Терминът „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

5 Какви са условията за законна раздяла?

Терминът „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

Терминът „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Бракът може да бъде унищожен, ако е бил сключен в нарушение на законови разпоредби, което е попречило на неговото законосъобразно сключване. Счита се, че страните никога не са сключвали брак от момента на влизане в сила на съдебно решение за унищожаване на брака, а бракът се счита за нищожен и недействителен от момента на сключването му. Може да се отбележи, че е възможно бракът да бъде унищожен дори след допускането на развод.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Бракът може да бъде унищожен само в следните случаи, предвидени в законодателството:

бракът не е регистриран от длъжностно лице на службата за вписване на актове по гражданското състояние или от свещенослужител на някое от вероизповеданията, посочени в Гражданския закон,

бракът е бил сключен фиктивно, без намерение да се създава семейство,

бракът е бил сключен преди и двамата съпрузи да са навършили осемнадесетгодишна възраст или в някои случаи преди единият съпруг да е навършил шестнадесет години, след което бракът може да бъде действителен, ако е сключен с пълнолетно лице и родителите или настойниците са дали съгласие; такъв брак обаче не може да бъде унищожен, ако след сключването на брака е било заченато дете или ако към момента на постановяване на съдебното решение и двамата съпрузи са навършили минималната възраст,

към момента на сключване на брака единият от съпрузите е бил в състояние, което не е позволявало той или тя да разбира значението на своите действия или да контролира своите действия,

бракът е бил сключен между лица, които са в забранени степени на родство, а именно роднините по пряка възходяща или низходяща линия, брат и сестра или полубрат и полусестра,

бракът е бил сключен между осиновител и осиновено лице, освен когато създаденото от осиновяването правоотношение е било прекратено,

бракът е бил сключен между настойник и ненавършило пълнолетие дете или между попечител и лице под попечителство преди прекратяването на настойничеството или попечителството,

единият от съпрузите вече е бил встъпил в брак.

Във всички посочени случаи молба за унищожаване на брака може да бъде заведена по всяко време без ограничение от всяка заинтересована страна или от прокурор. Ако бракът е бил прекратен поради смърт или развод, само лица, чиито права са засегнати, могат да подават молба за унищожаване. Ако и двамата съпрузи са починали, молба за унищожаване на техния брак вече не може да се подава.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Съпругът, чийто брак е унищожен, възстановява своето предбрачно фамилно име. Ако към момента на сключването на брака съпругът не е знаел, че бракът подлежи на унищожаване, той или тя може да поиска разрешение от съда да запази брачната си фамилия.

Ако към момента на сключването на брака единият от съпрузите е знаел, че бракът подлежи на унищожаване, другият съпруг има право да изиска от първия не само средствата, необходими за поддържане на предишните му/и условия на живот, но също така обезщетение за неимуществени вреди.

Когато бракът бъде унищожен, обстоятелствата, при които бившият съпруг се освобождава от задължението да осигурява предишните условия на живот на другия съпруг, са същите като при развод (вж. въпрос 3.4).

Що се отнася до подялбата на имуществото при унищожаване на брака, всеки от бившите съпрузи има право да задържи своето предбрачно имущество и цялото имущество, което той или тя е придобил/а по време на съжителството. Съвместно придобитото имущество трябва да бъде разделено поравно между бившите съпрузи.

Ако към момента на сключването на брака никой от съпрузите не е знаел факта, че бракът подлежи на унищожаване, имуществото се разделя в съответствие с разпоредбите на Гражданския закон, уреждащи подялбата на имущество, придобито по време на законен брак. Ако обаче само единият съпруг не е знаел за факта, че бракът подлежи на унищожаване, редът за подялба на имуществото, придобито по време на законен брак, в случай на развод важи само за съпруга, който не е знаел, че бракът подлежи на унищожаване.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

В Латвия бракът може да бъде прекратен от нотариус при подаване на обща молба от двамата съпрузи. Процедурата за прекратяване на брака от нотариус е определена в част раздел „П“ от Закона за нотариусите. Сертифициран нотариус прекратява брака в случаи, когато съпрузите са постигнали съгласие за развод и нямат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество или ако съпрузите имат ненавършило пълнолетие дете или общо имущество и са сключили писмено споразумение упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

Прекратяване на брака от нотариус

Ако бракът се прекратява от нотариус, не е предвидена специална териториална компетентност — страните могат да се обърнат към който и да било нотариус навсякъде в държавата. Това не включва презгранични случаи, при които компетентността се определя в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. Когато според законодателството на Европейския съюз или друго международно законодателство даден презграничен развод не попада в компетентността на латвийските съдилища, сертифициран нотариус не може да открие бракоразводна процедура и трябва да уведоми съпрузите за това.

При презгранични бракоразводни дела приложимото право се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 г. относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла.

В молбата за развод, която се подава пред нотариус, трябва да бъде посочено следното:

собственото име, фамилното име и личен идентификационен номер на всеки от съпрузите (ако някой от съпрузите няма личен идентификационен номер, се посочва година, ден и месец на раждане),

година, ден и месец на сватбата и номер на вписването в регистъра,

държавата, в която е бил регистриран бракът, и органът или вероизповеданието и свещенослужителят, пред когото е бил сключен бракът,

дали съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете и дали са постигнали споразумение за упражняването на родителските права по

отношение на ненавършили пълнолетие деца, упражняването на режима на лични отношения и издръжката,

дали съпрузите имат общо имущество и дали са постигнали споразумение относно подялбата на въпросното имущество,

фамилните имена на съпрузите след развода.

Към молбата трябва да бъде приложен оригиналът на удостоверение за брак или копие или извлечение, издадено от службата по гражданско състояние, или декларация от службата за вписване на актове по гражданското състояние.

Ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, към молбата трябва да бъде приложено писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на ненавършилото пълнолетие дете, режима на лични отношения и подялбата на общото имущество.

Прекратяване на брака от съда

Молбата за развод или за унищожаване на брака трябва да бъде подадена пред компетентния районен (градски) съд (*rajona (pilsētas) tiesa*) — обикновено съда по декларираното местожителство на ответника или, ако няма такъв, по фактическото местожителство на ответника. Молбата може да бъде подадена и пред съда по декларираното местожителство на ищеца или, ако няма такъв, по фактическото местожителство на ищеца, ако:

с ищеца живеят ненавършили пълнолетие деца,

прекратяваният брак е с лице, което изтърпява присъда лишаване от свобода,

прекратяваният брак е с лице, което няма декларирано местожителство и чието фактическо местожителство е неизвестно или което живее в чужбина.

Правилата относно компетентността по въпросите на развода, законната раздяла и унищожаването на брака, когато единият от съпрузите обичайно живее в друга държава членка или е гражданин на друга държава членка, са определени в Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

След като бъде определено коя е надлежната държава членка, се прилага националното гражданско процесуално право на съответната държава членка.

Правила относно компетентността по бракоразводни дела са предвидени също така в двустранни международни споразумения за правна помощ и правни отношения, които са сключени с държави извън ЕС и които са обвързващи за Латвия.

Според член 128 от Гражданския процесуален закон в молбата до съда трябва да бъде посочено следното:

посочване на съда, в който се подава молбата,

собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и декларираното местожителство на ищеца (ако ищецът няма декларирано местожителство — фактическото местожителство на ищеца); в случай на юридическо лице — наименованието, номер на регистрацията и седалището; ищецът може да посочи също така друг адрес за кореспонденция със съда,

собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер, декларираното местожителство и всеки друг деклариран допълнителен адрес на ответника или на заинтересована страна или, ако няма такъв — фактическото местожителство; за юридическо лице — наименованието, номер на регистрацията и седалището; личен идентификационен номер или номерът на регистрацията на ответника се посочва, ако е известен,

собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и адреса за кореспонденция със съда на представителя на ищеца, ако искът е предявен от представител, или — в случай на юридическо лице — наименованието, номер на регистрацията и седалището,

в случай на иск за парично вземане — наименованието на кредитната институция и номера на сметката, по която да бъде извършено плащането, ако има такова,

предметът на иска,

размерът на иска, ако искът може да бъде оценен в парично изражение, като се посочи начинът на изчисление на сумата, която трябва да бъде събрана или се оспорва,

фактите, на които ищецът основава своя иск и доказателства в подкрепа на тези факти,

законът, на който се основава искът,

претенциите на ищеца,

списък на документите, които са приложени към молбата,

датата, на която е изготвена молбата, както и всякаква друга информация, която може да е от значение.

Според член 235.1 от Гражданския процесуален закон в молбата за развод трябва да бъде посочено така също следното:

откога страните живеят разделено,

дали другият съпруг е съгласен с развода,

дали страните са постигнали споразумение за упражняването на родителските права по отношение на децата, реда за упражняване на режима на лични отношения от страна на другия родител, издръжката и подялбата на имуществото, придобито по време на брака, или дали те предявяват искове пред съда по тези аспекти.

Молбата трябва да бъде подписана от ищеца или неговия или нейния представител. По дело за развод или унищожаване представителят на дадена страна трябва да бъде специално упълномощен да разглежда въпроса. Пълномощното да действа по дело за развод или унищожаване на брак обхваща също така всички други свързани искове.

Към молбата трябва да бъде приложено следното:

заверено копие на молбата, което се изпраща на ответника,

документ, показващ плащането на държавната такса и другите съдебни разноски според процедурата и в законоустановения размер, документ или документи, потвърждаващи обстоятелствата, на които се основава искът (като удостоверение за регистриране на брака).

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

По принцип държавата предоставя правна помощ, ако средствата или размерът на доходите на лицата не позволяват те да осигурят защита на правата си или ако внезапно се озоват в положение и при финансово състояние, което не им позволява да направят това (например поради природно бедствие, непреодолима сила или други обстоятелства, които са извън техния контрол), или лицето е напълно зависимо от държавата или местния орган, вследствие на което лицето обективно се затруднява да защитава правата си. Правната помощ се предоставя по разпоредбите на Закона за държавната правна помощ (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Обикновено правната помощ включва разходите, свързани с изготвянето на процесуалните документи, правни консултации в хода на производството, представителство в съда и изпълнение на съдебното решение.

Латвия предоставя правна помощ така също в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

На първа инстанция делото се разглежда от районен (градски) съд (*rajona (pilsētas) tiesa*). Решението може да се обжалва пред окръжен съд (*apgabaltiesa*), като може също да се оспорва на правно основание (*kasācija*).

Важно е да се отбележи, че не може да се поставя под съмнение истинността на документите, които са заверени в съответствие със законоустановената процедура, ако бракът се прекратява от нотариус. Те може да бъдат оспорвани, като се предяви отделен иск.

Всяка жалба, че сертифициран нотариус е действал неправилно при изпълнение на своите задължения или е отказал да изпълни своите задължения, трябва да се подава пред окръжния съд по района на действие на нотариуса в срок до един месец, считано от деня, когато нотариусът е извършил обжалваното действие или е отказал да извърши исканото действие.

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

Съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, постановено в друга държава членка, се признава в Латвия в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. В споменатия регламент е посочено, че решение, постановено в една държава членка, се признава в друга държава членка без изискване за специални процесуални действия.

С цел да се обезпечи признаването в Латвия на съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, постановено в друга държава членка, всяка заинтересована страна може, в съответствие с процедурите, предвидени в Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета, да подаде искане решението да бъде или да не бъде признато, като подаде молба за признаване (*atzīšana*) или за признаване и изпълнение (*atzīšana un izpildīšana*) на чуждестранното съдебно решение пред районния (градския) съд по мястото, където следва да бъде изпълнено съдебното решение, или по декларираното местожителство на ответника или, ако няма такова, съда по фактическото местожителство на ответника. Решението за признаване или признаване и изпълнение на съдебно решение, постановено от чуждестранен съд, се взема еднолично от съдията въз основа на подадената молба и приложените към нея документи в срок до 10 дни от деня на подаване на молбата, без да се призовават страните. Съдията може да откаже да признае съдебното решение в Латвия само на едно от основанията за непризнаване, посочени в член 22 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. Те дават възможност за отказ да се признае в Латвия съдебно решение, постановено в друга държава членка, в следните случаи:

ако това признаване е в очевидно противоречие с обществената политика в Латвия,

ако решението е постановено в отсъствие на ответника, ако препис от исковата молба или равностоен документ не е надлежно връчен на последния своевременно и по такъв начин, че той да има възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че ответникът е приел решението без възражения,

ако решението е в противоречие с решение, постановено по дело между същите страни в Латвия,

ако решението е в противоречие с издадено по-рано решение, постановено в друга държава членка или в държава, която не е членка, по дело между същите страни, при условие че по-ранното решение отговаря на условията за признаване в Латвия.

Според член 638 от Гражданския процесуален кодекс в молбата за признаване на съдебно решение трябва да бъде посочено следното:

посочване на съда, в който се подава молбата,

собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер (или, ако няма такъв, други идентификационни данни) и адрес на заявителя за кореспонденция със съда; в случай на юридическо лице — наименованието, номер на регистрацията и седалището,

собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер (или, ако няма такъв, други идентификационни данни), декларираното местожителство и всеки деклариран допълнителен адрес или, ако няма такъв — фактическото местожителство на ответника; в случай на юридическо лице — наименованието, номер на регистрацията и седалището,

предметът на молбата и обстоятелствата, на които се основава тя,

искането на заявителя за признаване или за признаване и изпълнение на решението на чуждестранния съд, било то изцяло или отчасти,

упълномощеният представител и неговият или нейният адрес, ако е бил назначен представител, който да води делото в Латвия,

списък с приложените документи,

дата и час на изготвяне на молбата.

Според член 37 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета към молбата за признаване на решение, постановено от съд от друга държава членка, трябва да бъде приложено следното:

копие от съдебното решение, отговарящо на условията за установяване на неговата достоверност,

ако съдебното решение е постановено в отсъствие на една от страните, документ, удостоверяващ, че на ответника е връчен препис от исковата молба (за развод, законна раздяла или унищожаване на брака); алтернативно заявителят може да представи документ, от който е видно, че ответникът е приел решението на съда без възражения,

удостоверение, издадено от компетентен орган или съд на държавата членка, където е постановено решението, в съответствие член 39 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета.

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопостави на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Според Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета има два начина, по които заинтересована страна може да се противопостави на признаването в Латвия на съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, издадено в друга държава членка.

Първо, в съответствие с член 21 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета всяка заинтересована страна може да подаде искане до съда за непризнаване в Латвия на съдебно решение, постановено в друга държава членка.

Второ, ответникът по дело за признаване на съдебно решение може да оспори признаването на съдебното решение в Латвия дори когато друго лице вече е подало молба за признаване на съдебното решение и когато, въз основа на въпросната молба, районният (градският) съд вече е признал съдебното решение. Ответникът може да възрази срещу признаването на съдебно решение в Латвия, издадено в друга държава членка, като обжалва решението на районния (градския) съд за признаване на съдебното решение. Според член 33 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета решението на районен или градски съд за признаване на съдебно решение, постановено от съд в друга държава членка, може да се обжалва пред окръжен съд, като се подава допълнително възражение (*blakus sūdzība*) към съда, който е постановил решението, и се изпраща жалба до съответния окръжен съд. Ответникът или заявителят може да отнесе решението на окръжния съд по признаването на съдебното решение до Сената към Върховния съд (*Augstākās tiesas Senāts*), като подаде допълнително възражение към съда, който е взел решението, и изпрати жалба до Гражданско отделение на Сената към Върховния съд.

Ответникът може да се противопостави на признаването на решение, издадено в друга държава членка, само въз основа на едно от основанията за непризнаване, които са посочени в член 22 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета (вж. въпрос 14).

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Процедурата за определяне на приложимото право е предвидена в

[Регламент \(ЕС\) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла \(Регламент "Рим III"\)](#)

Електронни препратки

<https://tiesas.lv>

<http://www.llrx.com/features/latvia.htm> [English](#)

<https://vvc.gov.lv>

<https://www.tm.gov.lv>

Този уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 18/12/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.